

TIJD OM TE HERBRONNEN

© W. De Geest

DE WATERAANGIFTE

Wie onder de heffingsplicht valt, moet jaarlijks – op hetzelfde formulier – een aangifte indienen voor de heffing op de waterverontreiniging en/of de winning van grondwater. De aangifte voor heffingsjaar 2014 (verbruik in kalenderjaar 2013) moet gebeuren vóór 15 maart.

.....
Sara Kelchtermans, SBB

De wateraangifte voor het heffingsjaar 2014 is weer in de bus gevallen. Eind december moesten we hiervoor de tellerstanden van onze grondwaterwinningen opnieuw ijverig noteren. Dat is onder andere belangrijk voor het bepalen van de grondwaterheffing. Via de tellerstanden kan correct doorgegeven worden hoeveel grondwater er op het bedrijf gebruikt wordt.

Aangezien er bij irrigatie in open lucht een deel van het grondwater opnieuw in de bodem dringt, mag er vanaf deze campagne met een **correctiefactor van 50%** gerekend worden, wat wil zeggen dat we vanaf productiejaar 2013 slechts op de helft van het opgepompte water voor irrigatie een heffing gaan moeten betalen. Immers, het irrigatiewater komt voor een groot deel ook op de bodem terecht en vloeit zo opnieuw naar diezelfde watervoerende laag.

Geen korting zonder voorwaarden

Er zijn natuurlijk wel een aantal voorwaarden om deze correctie op de grondwaterheffing te mogen doorrekenen:

- Het grondwater dat gebruikt wordt voor de irrigatie, en waarvoor een correctie wordt gevraagd, wordt onttrokken uit een **freatische watervoerende laag**. Wat is nu zo'n freatisch watervoerende laag? Dit zijn de bovenste watervoerende lagen, niet afgedekt door een slecht doorlatende laag, die gevoed kunnen worden door insijpelend hemelwater. In de heffingsregeling worden deze grondwaterlagen gekenmerkt door een gebiedsfactor gelijk aan 1. Grondwater, onttrokken uit een afgesloten of gespannen laag, komt dus niet in aanmerking voor de irrigatiefactor.
- De korting op de grondwaterheffing zal enkel worden

toegekend indien de toegediende hoeveelheid grondwater voor irrigatie ook **correct werd gemeten en geregistreerd**. Sinds 2010 moest er reeds op elke grondwaterwinning of mobiele pomp een debietmeter aanwezig zijn.

.....
“Aangezien er bij irrigatie in open lucht een deel van het grondwater opnieuw in de bodem dringt, mag er vanaf deze campagne met een correctiefactor van 50% gerekend worden”
.....

Vanaf 1 januari 2014

De gewijzigde regeling treedt in werking vanaf 1 januari 2014 en geldt dus vanaf het **heffingsjaar 2014**, dat betrekking heeft op het **verbruiksjaar 2013**. Dit betekent dat reeds bij de huidige watercampagne - **aangifte in te dienen vóór 15 maart 2014** - rekening kan worden gehouden met de correctiefactor. Op voorwaarde natuurlijk dat de hoeveelheid grondwater die vorig jaar is gebruikt voor irrigatie, correct is gemeten en geregistreerd. Indien u wenst dat deze korting ook effectief wordt in rekening gebracht, moet u wel een bijlage toevoegen aan de wateraangifte. Deze bijlage vindt u terug op de website www.heffingen.be.

Twee heffingen via één aangifte

Het aangifteformulier voor de heffing betreft zowel **de heffing voor het winnen van grondwater als de heffing**

voor de waterverontreiniging. De aangifte gaat over het verbruik van het voorgaande jaar en omvat onder andere de identificatiegegevens van de heffingsplichtige, de verschillende waterverbruiken, de activiteit, de verschillende waterputten en de opgepompte hoeveelheden grondwater.

Heffingsplicht - kleinverbruiker of grootverbruiker?

Iedereen die in 2013 leiding-, grond-, regen-, oppervlakte- en ander water verbruikte, wordt door het Vlaamse gewest onderworpen aan een heffing op waterverontreiniging. Deze heffing heeft betrekking op de vuilvracht die via het afvalwater geloosd wordt in de riool en het oppervlaktewater of dat op een andere manier in de natuur terecht komt. M.a.w. de 'vervuiler betaalt'.

.....
“Grootverbruikers moeten alle waterverbruik aangeven aan de Vlaamse Milieumaatschappij. Op iedere mobiele pomp moet een debietmeter worden geïnstalleerd.”
.....

De reglementering onderscheidt klein- en grootverbruikers. Heeft de watermaatschappij aan u in 2013 minder dan 500 m³ leidingwater gefactureerd en heeft uw eigen grondwaterwinning minder dan 5 m³ per uur pompcapaciteit, dan bent u een kleinverbruiker. U wordt een grootverbruiker zodra u één van deze grenzen overschrijdt. Kleinverbruikers kunnen een aangifte doen, maar dat is niet verplicht; grootverbruikers moeten alle waterverbruik aangeven aan de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM).

Vrijwel alle tuinbouwbedrijven zijn grootverbruiker en moeten dus een aangifte indienen. Wie 500 m³ of meer grondwater oppompt, moet bovendien een heffing betalen op de winning van dit grondwater. De opgepompte hoeveelheid grondwater wordt vastgesteld op grond van debietmeters en wordt eveneens doorgegeven aan VMM via de wateraangifte.

Tellerstanden blijven noteren!

Vooreerst wordt het in 2013 gefactureerde leidingwater (inclusief gratis geleverde hoeveelheid) belast. Voor grond-, regen- en oppervlaktewater wordt het verbruikte water in eerste instantie vastgesteld op grond van debietmeters.

De tellerstanden – idealiter op 1 januari en op 31 december van het werkingsjaar - dienen bijgehouden te worden. Slechts bij afwezigheid van meetsystemen wordt het waterverbruik op een andere manier bepaald. Indien de teller stuk gaat in de loop van het jaar, wordt het overige gedeelte aangegeven via de vergunning. Het is zeker aan te raden de tellerstanden regelmatig te controleren en te noteren, zodat een fout werkende teller snel kan opgespoord worden en hersteld of vervangen kan worden.

De vrijstelling voor een teller voor grondwaterwinningen gebruikt voor irrigatie in open lucht werd reeds enkele jaren afgeschaft – op iedere mobiele pomp moet een debietmeter worden geïnstalleerd. Ook dit jaar zullen boetes opgelegd worden bij het ontbreken van een teller!!! Op dezelfde manier wordt het regenwaterverbruik voor eerst vastgesteld via een continue debietmeting. Slechts bij afwezigheid van verzegelde debietmeting wordt de hoeveelheid regenwater gelijkgesteld aan 800l/m² afspoelbare of vervuilde oppervlakte.

Water wordt steeds duurder

Dat waterverbruik duurder wordt, hoeft geen betoog meer. Hieronder wordt de evolutie van de heffing weergegeven. Tuinbouw (28e) is binnen de landbouwsector evenwel de sector die het laagst belast wordt op het 'vervuilen' van water.

Voor tuinbouwactiviteiten is de grondwaterheffing wel vaak een belangrijke factor in het totale kostenplaatje. Een aandachtspunt is bijgevolg de heffing voor grondwaterwinningen uit afgesloten waterlagen die gevoelig is toegenomen. De gebiedsfactoren in de grondwaterheffing zijn vanaf heffingsjaar 2010 stelselmatig verhoogd. Dit gaat zo door tot heffingsjaar 2017. De verhogingen zijn zodanig bepaald dat in 2017 de prijs van grondwater ongeveer dezelfde wordt als de prijs die momenteel betaald wordt voor grijs water. De stapsgewijze verhoging laat de bedrijven toe om op een rechtszekere manier actie te ondernemen, hetzij om het gebruik van diep grondwater te verminderen door waterbesparende maatregelen of om de overstap te kunnen maken naar het gebruik van alternatieven voor grondwater. Tijd dus om te 'herbronnen'.... Maximaal inzetten op hemelwater is dus de boodschap. Bovendien moet u als tuinbouwer geen heffing betalen op het gebruik van regenwater voor sector 28e, aangezien dit water beschouwd wordt als 'uitgestelde regen'.

▲ Maximaal inzetten op hemelwater is de boodschap.

Berekening van de heffing op waterverontreiniging

	HJ 2000	HJ 2013	HJ 2014
Heffing waterverontreiniging (euro/m ³ : niet-oppervlaktewaterlozer)			
sector 56 (particulier verbruik)		1,097	1,106
sector 59 (verbruik werknemers)		1,185	1,195
sector 28e (tuinbouw)	0,00646	0,01097	0,01106

HJ: Heffingsjaar

Als voorbeeld nemen we een sierteler met 4,5 ha sierteelt onder glas, 1,5 ha teelt in volle grond en 0,5 ha sierteelt op containervelden. Er wordt zowel leidingwater verbruikt als grondwater en hemelwater. Zijn gezin telt op 1 januari 2014 5 gezinsleden. In 2013 waren er 14 werknemers op het bedrijf tewerkgesteld. Er werd in 2013 210 m³ leidingwater gefactureerd door de watermaatschappij en er werd in 2013 in totaal 2.600 m³ grondwater opgepompt. In 2013 werd ook 22.000 m³ hemelwater gebruikt (afspoelbare oppervlakte van 27.500 m²). Het totale waterverbruik op het bedrijf is 24.810 m³. Het waterverbruik wordt verdeeld over de verschillende sectoren, nl. sector 56, sector 59 en sector 28e. De heffing op waterverontreiniging wordt hieronder berekend en bedraagt in totaal **692,52 €**:

150 m³ (5 gezinsleden aan 30 m³) x 1,106€/m³ = **165,94 €**
420 m³ (14 werknemers aan 30 m³) x 1,195€/m³ = **501,80 €**
24240 m³ (tuinbouw) x 11,06 €/1.000m³ = 268,16 € - (22.000 m³ x 11,06€/1000m³ ('uitgestelde regen')) = **24,78 €**

Indien regenwater wordt aangegeven en eveneens water aan sector 28e wordt toegewezen, wordt het water dat werd aangegeven onder sector 28e niet belast ten belope van de aangegeven hoeveelheid regenwater ('uitgestelde regen').

Berekening van de heffing op het winnen van grondwater

Bovenstaand voorbeeld leidt eveneens tot een heffing voor het oppompen van grondwater. Voor het oppompen van 2.600 m³ grondwater (freatisch watervoerende laag) moet er 2.600 m³ x 0,06 € x 1,2837 (HJ 2014) = **200,26 €** grondwaterheffing betaald worden.

Indien het opgepompte grondwater gebruikt wordt voor irrigatie van de teelten in open lucht én indien het water correct gemeten werd, mag de correctiefactor doorgerekend worden. In dit voorbeeld wordt er 2.600 m³ grondwater opgepompt voor de irrigatie van de teelt in open lucht waardoor de grondwaterheffing nu **113,99 €** bedraagt.

Opgelet! De 'korting voor seizoensgebonden irrigatie in open lucht' mag niet toegepast worden voor irrigatie in de serre, maar enkel voor de buitenteelt. Bovendien moet het gebruikte grondwater voor de buitenteelt ook apart gemeten zijn. Indien er dus 1 teller staat op de GWW en het grondwater wordt gebruikt voor irrigatie in de serre en in de open lucht, kan de correctie dus niet toegekend worden.

Verzegelde watermeter

Vanaf 1 januari 2010 moet elke grondwaterwinning beschikken over een **verzegelde** watermeter. Bij verbreking van de verzegeling of een (her)verzegeling, moet u dit aanvragen bij de VMM. Als de verbreking van een zegel niet onmiddellijk aan de VMM gemeld wordt, zal een boete van 150 euro worden aangerekend.

Vanaf dit HJ is er bij de formulieren van de wateraangifte, een meldingsformulier voor verbreking van de verzegeling van de watermeter toegevoegd. M.a.w. de VMM wil hiermee duidelijk maken dat er wel degelijk zal gecontroleerd

worden op de naleving van deze voorwaarde, en dat ze zal sanctioneren indien de tuinbouwer niet in orde is.

Controle randvoorwaarden

In het kader van de randvoorwaarden controleert het Agentschap voor Landbouw en Visserij (ALV) ook de bevoeiing/irrigatie bij tuinbouwers. Er wordt nagegaan of zij voldoen aan de vergunningsplicht en de voorwaarden die eventueel in de vergunning zijn opgenomen. Het onttrekken van grond- of oppervlaktewater kan de waterkwaliteit en kwantiteit immers beïnvloeden. Om een beter beheer van de waterlopen en het grondwatervoorraden mogelijk te maken is het daarom nodig dat tuinbouwers de vergunningsprocedures en -voorwaarden naleven. Inbreuken leiden tot inkorting van de steun (bv. milieuvriendelijke sierteelt, mechanische onkruidbestrijding). Ook de voorwaarden rond verlaten grondwaterwinningen dienen gerespecteerd te worden i.k.v. de randvoorwaarden. Boorputten voor het winnen van grondwater mogen geen aanleiding geven tot verontreiniging van de watervoerende lagen doorheen de boorgaten. Om die reden moet de ontsluiting van de watervoerende laag van de boorgaten van verlaten waterwinningen afgedekt worden indien deze een potentieel gevaar vormen.

▲ Vanaf 1 januari 2010 moet elke grondwaterwinning beschikken over een verzegelde watermeter.

Totale kostenplaatje water: 'Integrale waterfactuur'

De heffing die de tuinbouwer moet betalen via het heffingsbiljet (HJ 2014), gaat over de zuivering van het afvalwater (drinkwater en eigen waterwinning). Voor de afvoer van dit afvalwater, moet u eveneens betalen. Deze afvoer gebeurt via de gemeentelijke infrastructuur (riolering en/of grachten) en wordt aangerekend in de drinkwaterfactuur. In de betreffende factuur worden deze kosten aangerekend onder de gemeentelijke saneringsbijdrage (= afvoer van leidingwater) en de gemeentelijke saneringsvergoeding (= afvoer van eigen waterwinning). Tuinbouwers die het eigen gewonnen water niet in riolen of grachten lozen, zijn die gemeentelijke afvoervergoeding niet verschuldigd. Hiervoor kan u nog steeds een verklaring op erewoord indienen bij de watermaatschappij.

Voor de zuivering van het afvalwater betaalt de tuinbouwer eveneens een bovengemeentelijke sanering via de factuur, maar deze wordt verrekend in het aanslagbiljet, en is dus in feite een voorschot.

Als we dan nog de kostprijs van het leveren/produceren van het leidingwater hierbij optellen, heeft u als tuinbouwer een zicht op de totale waterkost van uw bedrijf. ■